

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญตาราง	ย
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผลการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย	3
1.5 กรอบแนวความคิด และทฤษฎีของการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 การศึกษาข้อมูลและแหล่งข้อมูล	7
2.1.1 การศึกษาเบื้องต้น	7
2.1.2 การศึกษาภาคสนาม	7
2.1.2.1 จิตรกรรม	8
1) จิตรกรรมฝาผนังในวิหารลายคำ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร จังหวัดเชียงใหม่	9
2.1.2.2 ประติมากรรม	11
1) ประติมากรรมพระพุทธรูป และเทวสถานพระพุทธรูปหินทราย สกุลช่างพะเยา	11

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2) ประติมากรรมเทวดาแห่งวัดมหาโพธาราม (วัดโพธารามมหาวิหาร-เจ็ดยอด) จังหวัดเชียงใหม่	13
3) ประติมากรรมเทวดา วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร จังหวัดเชียงใหม่	21
3.1) ประติมากรรมที่หอไตร	22
3.2) ประติมากรรมที่พระอุโบสถ	24
4) ประติมากรรมเทวดาที่สุญเจดีย์ วัดโลกโมฬีอาราม จังหวัดเชียงใหม่	26
5) อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย วัดพระแก้วเชียงราย จังหวัดเชียงราย	29
6) อนุสาวรีย์พญามังราย จังหวัดเชียงราย	30
7) อนุสาวรีย์พญาจำเมือง จังหวัดพะเยา	31
8) อนุสาวรีย์สามกษัตริย์ จังหวัดเชียงใหม่	32
2.2 ทฤษฎีหลักที่ใช้การวิจัย	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 การสร้างสรรค์การแสดง	39
3.1 เครื่องแต่งกาย	39
3.1.1 ศิราภรณ์และถนิมพิมพาภรณ์	40
3.1.1.1 การกำหนดแนวคิด (design conception)	41
3.1.1.2 การออกแบบร่าง (design exploration)	42
3.1.1.3 การพัฒนาแบบ (design development)	51
3.1.1.4 การประกอบสร้าง (design construction)	60
3.1.1.5 การเก็บรายละเอียด (design refinement)	67
3.1.1.6 ศิราภรณ์และถนิมพิมพาภรณ์แบบสมบูรณ์ (final design)	73
1.) เครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	76
2.) เครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกชอมพอ	86
3.) เครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	96
4.) เครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	106
5.) เครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	116
6.) เครื่องแต่งกายชุดที่ 6 ดอกกาสะลอง	126
7.) เครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	136
8.) เครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	146
3.1.2 พัสตราภรณ์	156
3.1.2.1 การกำหนดแนวคิด (design conception)	159
3.1.2.2 การออกแบบร่าง (design exploration)	160
3.1.2.3 การพัฒนาแบบ (design development)	163
3.1.2.4 การประกอบสร้าง (design construction)	167
3.1.2.5 การเก็บรายละเอียด (design refinement)	179
3.1.2.6 พัสตราภรณ์แบบสมบูรณ์ (final design)	180

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 เพลงและดนตรีประกอบการแสดง	186
3.2.1 ขั้นตอนการสร้างสรรค์เพลงประกอบการแสดง	186
3.2.1.1 การกำหนดแนวคิด (design conception)	187
3.2.1.2 การออกแบบร่าง (design exploration)	188
3.2.1.3 การพัฒนาแบบ (design development)	188
3.2.1.4 การประกอบสร้าง (design construction)	190
3.2.1.5 การเก็บรายละเอียด (design refinement)	191
3.2.2 บทร้อง โน้ตเพลง และจินตนาการของผู้ประพันธ์เพลง	198
3.2.3 ดนตรีประกอบการแสดง	202
3.3 ทำรำ	
3.3.1.1 การกำหนดแนวคิด (design conception)	218
3.3.1.2 การออกแบบร่าง (design exploration)	220
3.3.1.3 การพัฒนาแบบ (design development)	220
3.3.1.4 การประกอบสร้าง (design construction)	224
3.3.1.5 การเก็บรายละเอียด (design refinement)	233
3.3.1.6 กระบวนการทำฟ้อนแบบสมบูรณ์ (final design)	234
3.3.2 รูปแบบการแปรแถว	309
3.3.3 การคัดเลือกผู้แสดงและฝึกซ้อมการแสดง	316
3.3.4.1 การคัดเลือกผู้แสดง	316
3.3.4.2 ฝึกซ้อมการแสดง	317

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การนำเสนอและการประเมินผล	320
4.1 การนำเสนอผลงานและการประเมินผล	320
4.1.1 การนำเสนอผลงาน	320
4.1.2 การประเมินผล	333
4.2 องค์กรความรู้ที่เกิดขึ้น	375
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	378
5.1 สรุปผลการวิจัย	378
5.2 ข้อเสนอแนะ	386
บรรณานุกรม	387
บทส่งท้าย	392

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปที่ 2.1 : จิตรกรรมฝาผนังในวิหารลายคำ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	10
รูปที่ 2.2 : เศียรพระพุทธรูปหินทราย สุกุลช่าง พะเยา	11
รูปที่ 2.3 : ฐานพระพุทธรูปหินทราย	12
รูปที่ 2.4 : ประติมากรรมเทวดาวิฆเนศวรหรือวัดเจ็ดยอด	13
รูปที่ 2.5 : ประติมากรรมหล่อไตร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	22
รูปที่ 2.6 : ประติมากรรมที่พระอุโบสถ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	24
รูปที่ 2.7 : ประติมากรรมเทวดาที่สถูปเจดีย์ วัดโลกโมฬีอาราม	26
รูปที่ 2.8 : อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย วัดพระแก้วเชียงราย	29
รูปที่ 2.9 : อนุสาวรีย์พญามังราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย	30
รูปที่ 2.10 : อนุสาวรีย์พญางำเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา	31
รูปที่ 2.11 : อนุสาวรีย์สามกษัตริย์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	32
รูปที่ 3.1 : ศิราภรณ์ และ ถนิมพิมพาภรณ์โลหะสีเงิน (ต้นแบบ)	44
รูปที่ 3.2 : ศิราภรณ์ โลหะสีเงิน (ต้นแบบ)	45
รูปที่ 3.3 : กุณฑล หรือ ต่างหู โลหะสีเงิน (ต้นแบบ)	45
รูปที่ 3.4 : กรองคอโลหะสีเงิน (ต้นแบบ)	46
รูปที่ 3.5 : ทับทรวงโลหะสีเงิน (ต้นแบบ)	46
รูปที่ 3.6 : สังกวาลย์โลหะสีเงิน (ต้นแบบ)	47
รูปที่ 3.7 : กำไลต้นแขนโลหะสีเงิน (ต้นแบบ)	47
รูปที่ 3.8 : กำไลข้อมือโลหะสีเงิน (ต้นแบบ)	48
รูปที่ 3.9 : หัวเข็มขัดโลหะสีเงิน (ต้นแบบ)	48
รูปที่ 3.10 : สายเข็มขัดโลหะสีเงิน (ต้นแบบ)	49
รูปที่ 3.11 : ห้อยหน้าโลหะสีเงิน (ต้นแบบ)	50
รูปที่ 3.12 : ศิราภรณ์ และ ถนิมพิมพาภรณ์แบบทองเหลือง	52

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.13 : ศิราภรณ์ แบบทองเหลือง	53
รูปที่ 3.14 : กุณฑล หรือ ต่างหู โลหะทองเหลือง	54
รูปที่ 3.15 : กรองคอ ทำจากทองเหลือง	55
รูปที่ 3.16 : พาหุรัด หรือรัดต้นแขน ทำจากทองเหลือง	56
รูปที่ 3.17 : กำไลข้อมือ ทำจากทองเหลือง	56
รูปที่ 3.18 : สังกวาล ทำจากทองเหลือง	57
รูปที่ 3.19 : หัวเข็มขัด ทำจากทองเหลือง	57
รูปที่ 3.20 : เข็มขัด ทำจากทองเหลือง	58
รูปที่ 3.21 : แผ่นโลหะทองเหลือง	60
รูปที่ 3.22 : การเอาแบบวางลงบน แผ่นทองเหลือง	61
รูปที่ 3.23 : การเขียนด้วยปากการเพื่อให้ลวดลายชัดเจน ด้านหลังแผ่นทองเหลือง	61
รูปที่ 3.24 : การเทขึ้น	62
รูปที่ 3.25 : การใช้กรรไกรตัดตกแต่งชิ้นงาน	63
รูปที่ 3.26 : การขัดเงา	64
รูปที่ 3.27 : ผ้าดิบขัดเงา	64
รูปที่ 3.28 : ไชปลาวาฬ	65
รูปที่ 3.29 : ถุงมือ ที่ใช้ในการขัดเงา	65
รูปที่ 3.30 : เปรียบเทียบระหว่างศิระษะที่ขัดเงา และไม่ขัดเงา	66
รูปที่ 3.31 : การใช้สเปรย์สีทองพ่นหลังแผ่นงาน	66
รูปที่ 3.32 : สล่ำหรือช่างกำลังประกอบส่วนยอดของศิราภรณ์ กับส่วนฐานเข้าด้วยกัน	67
รูปที่ 3.33 : การเจาะรูศิราภรณ์เพื่อใช้ร้อยให้เคลื่อนไหวได้สะดวกขึ้น	68
รูปที่ 3.34 : การเจาะรูถนิมพิมพ์าภรณ์เพื่อให้เข้ารูปทรงได้แนบกับเครื่องแต่งกาย	69

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.35 : การเจาะรูถนินิมพิพพากรณเพื่อให้เข้ารูปทรงได้แนบกับเครื่องแต่งกาย	69
รูปที่ 3.36 : การขัดเงาศีราภรณ์และถนินิมพิพพากรณทองเหลือง	70
รูปที่ 3.37 : การขัดเงาศีราภรณ์และถนินิมพิพพากรณโดยใช้แปรงทองเหลือง	71
รูปที่ 3.38 : การขัดเงาศีราภรณ์และถนินิมพิพพากรณโดยมอเตอร์	72
รูปที่ 3.39 : เปรียบเทียบระหว่างดอกเก็ดละหวาจริง กับ ลายประจำยามดอกเก็ดละหวา	77
รูปที่ 3.40 : ศีราภรณ์เครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	78
รูปที่ 3.41 : ต่างหูเครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	79
รูปที่ 3.42 : กรองคอเครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	79
รูปที่ 3.43 : ทับทรวงเครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	80
รูปที่ 3.44 : สั้งวาลย์เครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	81
รูปที่ 3.45 : กำไรต้นแขนเครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	81
รูปที่ 3.46 : กำไรข้อมือเครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	82
รูปที่ 3.47 : หัวเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	82
รูปที่ 3.48 : สายเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	83
รูปที่ 3.49 : ห้อยหน้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	84
รูปที่ 3.50 : สร้อยเอวเครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	85
รูปที่ 3.51 : กำไรข้อเท้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 1 ดอกเก็ดละหวา	85
รูปที่ 3.52 : เปรียบเทียบระหว่างดอกซอมพอจริง กับ ลายประจำยามดอกซอมพอ	87
รูปที่ 3.53 : ศีราภรณ์เครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกซอมพอ	88
รูปที่ 3.54 : ต่างหูเครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกซอมพอ	89
รูปที่ 3.55 : กรองคอเครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกซอมพอ	89
รูปที่ 3.56 : ทับทรวงเครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกซอมพอ	90
รูปที่ 3.57 : สั้งวาลย์เครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกซอมพอ	91

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.58 : กำไลต้นแขนเครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกชอมพอ	91
รูปที่ 3.59 : กำไลข้อมือเครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกชอมพอ	92
รูปที่ 3.60 : หัวเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกชอมพอ	92
รูปที่ 3.61 : สายเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกชอมพอ	93
รูปที่ 3.62 : ห้อยหน้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกชอมพอ	94
รูปที่ 3.63 : สร้อยเอวเครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกชอมพอ	95
รูปที่ 3.64 : กำไลข้อเท้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 2 ดอกชอมพอ	95
รูปที่ 3.65 : เปรียบเทียบระหว่างดอกแก้วจริง กับ ลายประจำยามดอก	97
รูปที่ 3.66 : ศิราภรณ์เครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	98
รูปที่ 3.67 : ต่างหูเครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	99
รูปที่ 3.68 : กรองคอเครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	99
รูปที่ 3.69 : ทับทรวงเครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	100
รูปที่ 3.70 : สักวาลย์เครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	101
รูปที่ 3.71 : รัตตันแขนเครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	101
รูปที่ 3.72 : กำไลข้อมือเครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	102
รูปที่ 3.73 : หัวเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	102
รูปที่ 3.74 : สายเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	103
รูปที่ 3.75 : ห้อยหน้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	104
รูปที่ 3.76 : สร้อยเอวเครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	105
รูปที่ 3.77 : กำไลข้อเท้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 3 ดอกแก้ว	105
รูปที่ 3.78 : เปรียบเทียบระหว่างดอกบัวจริง กับ ลายประจำยามดอกบัว	107
รูปที่ 3.79 : ศิราภรณ์เครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	108
รูปที่ 3.80 : ต่างหูเครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	109

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.81 : กรองคอเครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	109
รูปที่ 3.82 : ทับทรวงเครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	110
รูปที่ 3.83 : สังกวาลย์เครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	111
รูปที่ 3.84 : กำไลต้นแขนเครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	111
รูปที่ 3.85 : กำไลข้อมือเครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	112
รูปที่ 3.86 : หัวเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	112
รูปที่ 3.87 : สายเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	113
รูปที่ 3.88 : ห้อยหน้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	114
รูปที่ 3.89 : สร้อยเอวเครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	115
รูปที่ 3.90 : กำไลข้อเท้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 4 ดอกบัว	115
รูปที่ 3.91 : เปรียบเทียบระหว่างดอกจุมปาจริง กับ ภายประจํายามดอกจุมปา	117
รูปที่ 3.92 : ศิราภรณ์เครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	118
รูปที่ 3.93 : ต่างหูเครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	119
รูปที่ 3.94 : กรองคอเครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	119
รูปที่ 3.95 : ทับทรวงเครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	120
รูปที่ 3.96 : สังกวาลย์เครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	121
รูปที่ 3.97 : กำไลต้นแขนเครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	121
รูปที่ 3.98 : กำไลข้อมือเครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	122
รูปที่ 3.99 : หัวเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	122
รูปที่ 3.100 : สายเข็มขัดเท้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	123
รูปที่ 3.101 : ห้อยหน้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	124
รูปที่ 3.102 : สร้อยเอวเครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	125
รูปที่ 3.103 : กำไลข้อเท้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 5 ดอกจุมปา	125

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.104 : เปรียบเทียบประว้างดอกกาสะลองจริง กับ ลายประจำยามดอกกาสะลอง	127
รูปที่ 3.105 : ศิลาภรณ์เครื่องแต่งกายชุดที่ 6 ดอกกาสะลอง	128
รูปที่ 3.106 : ต่างหูเครื่องแต่งกายชุดที่ 6 ดอกกาสะลอง	129
รูปที่ 3.107 : กรองคอเครื่องแต่งกายชุดที่ 6 ดอกกาสะลอง	129
รูปที่ 3.108 : ทับทรวงเครื่องแต่งกายชุดที่ 6 ดอกกาสะลอง	130
รูปที่ 3.109 : สั้งวาลย์เครื่องแต่งกายชุดที่ 6 ดอกกาสะลอง	131
รูปที่ 3.110 : กำไลต้นแขนเครื่องแต่งกายชุดที่ 6 ดอกกาสะลอง	131
รูปที่ 3.111 : กำไลข้อมือเครื่องแต่งกายชุดที่ 6 ดอกกาสะลอง	132
รูปที่ 3.112 : หัวเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 6 ดอกกาสะลอง	132
รูปที่ 3.113 : สายเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 6 ดอกกาสะลอง	133
รูปที่ 3.114 : ห้อยหน้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 6 ดอกกาสะลอง	134
รูปที่ 3.115 : สร้อยเอวเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกกาสะลอง	135
รูปที่ 3.116 : กำไลข้อเท้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกกาสะลอง	135
รูปที่ 3.117 : เปรียบเทียบประว้างดอกบัวผัดจริง กับ ลายประจำยามดอกบัวผัด	137
รูปที่ 3.118 : ศิลาภรณ์แต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	138
รูปที่ 3.119 : ต่างหูเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	139
รูปที่ 3.120 : กรองคอเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	139
รูปที่ 3.121 : ทับทรวงเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	140
รูปที่ 3.122 : สั้งวาลย์เครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	141
รูปที่ 3.123 : กำไลต้นแขนเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	141
รูปที่ 3.124 : กำไลข้อมือเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	142
รูปที่ 3.125 : หัวเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	142
รูปที่ 3.126 : สายเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	143

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.127 : ห้อยหน้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	144
รูปที่ 3.128 : สร้อยเอวเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	145
รูปที่ 3.129 : กำไลข้อเท้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 7 ดอกบัวผัด	145
รูปที่ 3.130 : เปรียบเทียบประว้างดอกสารภีจริง กับ ลายประจำยามดอกสารภี	147
รูปที่ 3.131 : ศิราภรณ์เครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	148
รูปที่ 3.132 : ต่างหูเครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	149
รูปที่ 3.133 : กรองคอเครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	149
รูปที่ 3.134 : สังกวาลย์เครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	150
รูปที่ 3.135 : ทับทรวงเครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	151
รูปที่ 3.136 : กำไลต้นแขนเครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	151
รูปที่ 3.137 : กำไลข้อมือเครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	152
รูปที่ 3.138 : หัวเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	152
รูปที่ 3.139 : สายเข็มขัดเครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	153
รูปที่ 3.140 : ห้อยหน้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	154
รูปที่ 3.141 : สร้อยเอวแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	155
รูปที่ 3.142 : กำไลข้อเท้าเครื่องแต่งกายชุดที่ 8 ดอกสารภี	155
รูปที่ 3.143 : กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านทุ่งมอก	157
รูปที่ 3.144 : การแต่งกายบนพัสดราภรณ์	161
รูปที่ 3.145 : การแต่งกายพัสดราภรณ์	162
รูปที่ 3.146 : ลวดลายดอกผักแว่น ลายน้าไหลของชินไถลื้อเชียงคำ	164
รูปที่ 3.147 : เกาะ หรือ ล้วง	165
รูปที่ 3.148 : การมุก	166
รูปที่ 3.149 : การจก	166

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.150 : กี่ทอผ้า	167
รูปที่ 3.151 : พืม หรือ ฟันหวี	168
รูปที่ 3.152 : เขาใหญ่	168
รูปที่ 3.153 : เขาเล็ก	169
รูปที่ 3.154 : ผังหูก	169
รูปที่ 3.155 : กระสวย	170
รูปที่ 3.156 : หลอดด้ายขนาดใหญ่	170
รูปที่ 3.157 : หลอดด้ายขนาดเล็ก	171
รูปที่ 3.158 : หวีหูกขนหมูป่า	171
รูปที่ 3.159 : เครื่องด่ำ	172
รูปที่ 3.160 : เครื่องขาว	172
รูปที่ 3.161 : เครื่องแดง	173
รูปที่ 3.162 : ลายเชิงทั้งด้านบน และด้านล่าง ทอด้วยเครื่องด้ายด่ำ สอดด้ายสีม่วงเข้ม	174
รูปที่ 3.163 : ลายเชิงเฉพาะด้านล่างของลาย ทอด้วยเครื่องด้ายด่ำ สอดด้ายสีม่วงเข้ม	175
รูปที่ 3.164 : เครื่องด้ายด่ำ สอดด้ายสีชมพูเป็นชมพู	176
รูปที่ 3.165 : เครื่องด้ายแดง สอดด้ายสีชมพู	178
รูปที่ 3.166 : บอดี้สูทเป็นผ้ายัดสีเนื้อลักษณะเข้ารูปแขนสั้น	180
รูปที่ 3.167 : ผ้านุ่งหรือตัวผ้านุ่ง	181
รูปที่ 3.168 : ลายเชิงเล็ก	181
รูปที่ 3.169 : ลายเชิงใหญ่	182
รูปที่ 3.170 : ชายพก	184
รูปที่ 3.171 : ผ้านุ่งแบบตัดเย็บ	185
รูปที่ 3.172 : ซึงหลวง	203
รูปที่ 3.173 : ซึงกลาง	204

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.174 : ซิ่งเล็ก	205
รูปที่ 3.175 : สะล้อหลวง	206
รูปที่ 3.176 : สะล้อกลาง	207
รูปที่ 3.177 : สะล้อเล็ก	208
รูปที่ 3.178 : ขลุ่ย	209
รูปที่ 3.179 : ระนาดเหล็ก	210
รูปที่ 3.180 : กลองเต่งถึง	211
รูปที่ 3.181 : กลองตัด	212
รูปที่ 3.182 : ฉาบ	213
รูปที่ 3.183 : ซ้องอ้อย	214
รูปที่ 3.184 : ซ้องโหม่ง	215
รูปที่ 3.185 : ระฆังราว	216
รูปที่ 3.186 : ระบำพบุรีถอดแบบท่ารำจากประติมากรรม	219
รูปที่ 4.1 : การวิพากษ์ศิราภรณ์และถนิมพิมพาภรณ์ จากผู้เชี่ยวชาญ1	322
รูปที่ 4.2 : การวิพากษ์ศิราภรณ์และถนิมพิมพาภรณ์ จากผู้เชี่ยวชาญ2	323
รูปที่ 4.3 : พิธีบวงสรวงพญางำเมือง	324
รูปที่ 4.4 : การประชุมบุคลากรสายวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์	325
รูปที่ 4.5 : พิธีเวียนเทียนกลางน้ำ กลางกว๊านพะเยา	326
รูปที่ 4.6 : พิธีบวงสรวงพญางำเมือง	327
รูปที่ 4.7 : การแสดงในการประชุมวิชาการเรื่อง แนวทางวิจัยนาฏกรรม	328
รูปที่ 4.9 : งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 15	329
รูปที่ 4.10 : พิธีไหว้ครูและครอบครูนาฏศิลป์ไทย	330
รูปที่ 4.11 : พิธีบวงสรวงพญางำเมือง	331
รูปที่ 4.12 : แบบแสดงความคิดเห็นของนายชูชาติ กีฬาแปง ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา	367
รูปที่ 4.13 : แบบแสดงความคิดเห็นของนางวราภรณ์ กีฬาแปง นายกเหล่ากาชาดจังหวัดพะเยา	368

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 4.14 : แบบแสดงความคิดเห็นของนางจุฬาสินี พรหมเผ่า นายกเทศมนตรีเมืองพะเยา	369
รูปที่ 4.15 : แบบแสดงความคิดเห็นของนายวรวิทย์ บุรณศิริ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา	370
รูปที่ 4.16 : แบบแสดงความคิดเห็นของนางสายรุ้ง ธาดาจันทร์ วัฒนธรรมจังหวัดพะเยา	371
รูปที่ 4.17 : การวิพากษ์ชุดการแสดง ใหว่สาพญางำเมือง ของ ดร.นพรัตน์ หวังในธรรม	372
รูปที่ 4.18 : การวิพากษ์ชุดการแสดง ใหว่สาพญางำเมือง ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์	373
รูปที่ 4.19 : การวิพากษ์ชุดการแสดง ใหว่สาพญางำเมือง ของ ดร.รัจนา พวงประยงค์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง(นาฏศิลป์ไทย)	374

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง การต้นแบบนาฏศิลป์ล้านนา	211
ตาราง ท่าฟ้อนจากนาฏศิลป์ไทยโดยใช้ท่ารำแม่บท	225
ตาราง ท่าฟ้อนจากนาฏศิลป์ล้านนา	228
ตาราง ท่าฟ้อนจากจิตรกรรม และประติมากรรม	230
ตาราง กระบวนการฟ้อนแบบสมบูรณ	234
ตาราง ลักษณะและความหมายของท่าฟ้อน	307
ตาราง การประเมินการแสดงฟ้อนไหว้สาพญางำเมืองในส่วนของผู้ทรงเกียรติ	335
ตาราง การประเมินการแสดงฟ้อนไหว้สาพญางำเมืองในส่วนของครู/อาจารย์ผู้สอนนาฏศิลป์	337
ตาราง การประเมินการแสดงฟ้อนไหว้สาพญางำเมืองในส่วนของนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	339
ตาราง การประเมินการแสดงฟ้อนไหว้สาพญางำเมืองในส่วประชาชนทั่วไป	341
ตาราง การประเมินการแสดงฟ้อนไหว้สาพญางำเมืองในส่วนรวม	343
ตาราง การประเมินการแสดงฟ้อนไหว้สาพญางำเมืองในส่วนของผู้ทรงเกียรติ	345
ตาราง การประเมินการแสดงฟ้อนไหว้สาพญางำเมืองในส่วนของครู/อาจารย์ผู้สอนนาฏศิลป์	347
ตาราง สรุปการประเมินการแสดงฟ้อนไหว้สาพญางำเมืองในนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	349
ตาราง การประเมินการแสดงฟ้อนไหว้สาพญางำเมืองในประชาชนทั่วไป	351
ตาราง สรุปการประเมินการแสดงฟ้อนไหว้สาพญางำเมืองในส่วนรวม	353
ตาราง ผลการประเมินการแสดงในปี พ.ศ.2557 และ 2558	355
ตาราง ผลการประเมินการแสดงในส่วนครู/อาจารย์ผู้สอนนาฏศิลป์ ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	357
ตาราง ผลการประเมินการแสดงในส่วนของนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	357
ตาราง ผลการประเมินการแสดงในส่วประชาชนทั่วไป ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	361
ตาราง ผลการประเมินการแสดงในส่วนรวม ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	363